

Bespreking: Guus van der Veer

Jannie Regnerus: 'Het lam' Uitgeverij Atlas/ Contact, Amsterdam/Antwerpen, 2013. ISBN 978 90 256 3640 7. (Jeugdkanker/PO/AG/1). Zie ook: <http://www.atlascontact.nl>

Soort boek/ziekte/stijl: Dit boek *Het lam* is een roman geïnspireerd door eigen ervaringen van de schrijfster. Het boek gaat over een kleuter die behandeld wordt voor een zeldzame vorm van kanker en is geschreven vanuit het gezichtspunt van zijn moeder. Boek van 141 bladzijden.

Over de schrijfster: Jannie Regnerus (OudeBildtziel, 1971) volgde haar opleiding aan de Academie Beeldende Kunsten Maastricht en de Rijksacademie in Amsterdam. Ze nam deel aan een groot aantal groepstentoonstellingen en had solotentoonstellingen in Amsterdam, Parijs en Tokio. Haar werk werd onderscheiden met een tiental stipendia, beurzen en prijzen. In 2005 publiceerde ze *De volle maan als beste vriend*, *Twee jaar in Mongolië* en in 2006 *Het geluid van vallende sneeuw* en *Herinnering aan Japan*, waarmee ze de Bob den Uyl Prijs won. In 2010 verscheen *De ent*.

Korte beschrijving: In dit boek vertelt Clarissa, de moeder van kleuter Joris over de medische behandeling die hij moet ondergaan nadat er bloed in zijn urine is aangetroffen. Al gauw valt het woord tumor. Joris ondergaat een slopende chemotherapie en er wordt een nier bij hem verwijderd. De lezer wordt deelgenoot van het lijden van Joris en de belevingswereld van zijn moeder.

Wat viel op:

De beschrijvingen in het boek berusten soms op waarnemingen die op het eerste gezicht nogal onbelangrijk lijken, maar die de lezer dwingen om zich in de gevoelens en gedachten van de moeder te verplaatsen. Zo weet de schrijfster het onzegbare toch met woorden te benaderen (zie citaten).

Citaten:

Blz. 22: "Terwijl de zuster zich schrap zet, schraapt de arts zijn keel. Hij begint voorzichtig, korte zinnen, alsof hij de juiste toonhoogte zoekt, zijn snaren stemt. Ja weet u. Het zit zo. We hebben iets gezien. U moet niet schrikken. Zeldzaam. Wij weten niet. Nu hij eenmaal op gang is, is de woordenstroom niet meer te stuiten. Dan klinkt het woord tumor en al gaat zijn mond nog altijd ritmisch open en dicht, Clarissa hoort het niet meer. De blauwgeschilderde beertjes op het raam veranderen in vlekken even wazig als die op het beeldscherm van de radioloog. Wat ze wel hoort is dat Joris, aan de andere kant van de deur, op zijn driewieler in steeds snellere rondjes rondtrapt."

Blz. 35-36: "Of zijn haren zullen uitvallen? Terwijl Clarissa de vraag fluisterend uitspreekt realiseert ze zich hoe belachelijk de vraag is, zittend tegenover een oncoloog. Natuurlijk zullen zijn haren uitvallen en wat dan nog, ze zitten hier niet om een schoonheidswedstrijd te winnen. Ze heeft in de afgelopen uren al duizenden malen geprobeerd om zich een voorstelling te maken van Joris met een kaal hoofd. (..) In de hoek van de kamer speelt Joris met playmobielpoppetjes, hij verwisselt de bruine haardossen voor de zwarte. (..) 'De een is na een kuur binnen een etmaal kaal

en bij de ander vallen de eerste haren heel geleidelijk uit, hoe dat bij Joris zal gaan weet niemand'. Heel even overweegt Clarissa over het bureau heen te klauteren en haar hand op de roze gestifte mond te leggen. De ernst van de zaak moet zo ver mogelijk bij Joris vandaan gehouden worden.”

Blz. 80 : “Op de toppen van pijn spert Joris zijn ogen wijd open, dan stekt zijn adem. Hij is de enige die het monster boven zijn bed ziet, doodsbang drukt hij achterover dieper het kussen in. Joris is voorbereid op pijn maar zijn referentiekader – geschaafde knieën en een paar builen op zijn hoofd- blijkt verre van toereikend. De stoelen aan weerskanten van zijn bed worden bezet door radeloze ouders die om beurten de gang op rennen om verlossers te halen, die over een karrevracht verdovende middelen beschikken. Elk shot morfine dat Joris krijgt toegediend lijkt op een oefening in het ergste. Eerst komt er een fluwelen waas over zijn ogen en dan ontspannen zijn kaken waarna hij zijn hoofd traag opzij draait.”

Blz 67: “Er is een professionele afleidster opgepiept die haastig de kamer in komt rennen en Joris met een driedimensionaal *Harry Potter*-boek op ander gedachten probeert te brengen. Terwijl de vrouw de kartonnen kastelen openvouwt, kokhalst Joris opnieuw. Het scheelt niet veel of hij kotst de papieren slotgracht vol. De arts telt af en prikt bij nul de naald in een ader op de al bont en blauw geprikte kinderhand. Het is een naald zo dik als die waarmee Clarissa's moeder wollen sokken herstelt. Nog voor de kanariegele vloeistof in zijn bloedbaan druppelt, braakt Joris zijn eerste soepbord vol, brokken half verteerde appel waaruit een zure lucht opstijgt, pas dan breekt zijn verzet en hangt hij moegestreden in haar armen.”

Recensies/Extra: zie

http://www.decontrabas.com/de_contrabas/2013/11/recensie-het-lam-jannie-regnerus.html: “Jannie Regnerus beschrijft hoe de zoon lijdend voorwerp wordt en ondanks dat met de verwondering een kind eigen naar de wereld blijft kijken. Voor zijn moeder is waarnemen bittere noodzaak. Haar observaties - en de daarbij horende associaties - helpen haar toegang tot en grip op de realiteit te krijgen. In wat en hoe ze waarneemt, spreekt haar gevoel.”

Of zie <http://www.boekhandelvanrossum.nl/index.php/aanraders/item/684-regnerus-lam>: “Jannie Regnerus schrijft uitermate trefzeker proza. En juist omdat haar verhaal wars is van dramatiek - haar focus ligt niet op hoe erg het allemaal wel niet is - is *Het lam* even onverschrokken als ontroerend.”

Een gesprek met de Jannie Regnerus over *Het lam* in het VPRO-programma Boeken is te vinden op <http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1377279>